



**REPUBLIKA SRPSKA
OPŠTINA NOVI GRAD
NAČELNIK OPŠTINE**



Petra Kočića br. 2, 79220 Novi Grad • telefon: +387 52 720 900 • faks: +387 52 720 901

**OBJEDINJENI SAŽETAK GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA O RADU
PRUŽAOCA KOMUNALNIH USLUGA ZA 2023.G.**

SADRŽAJ

1. Sažeti izvještaj o radu o radu i poslovanju K.P. „Komus“ a.d. Novi Grad za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine	2
1.1. Osnovni podaci o preduzeću.....	2
1.2. Ostvareni prihodi	2
1.3. Ostvareni rashodi.....	4
1.3. Investiciona ulaganja	7
2. Sažeti izvještaj o radu o radu i poslovanju K.P. „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Novi Grad za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine	7
2.1. Osnovni podaci o preduzeću.....	7
2.2. Proizvodnja i distribucija vode	8
2.3. Vodovodna mreža.....	9
2.4. Priključci	10
2.5. Smanjenje gubitaka vode i poboljšanje monitoringa	10
2.6. Kanalizaciona mreža	11
2.8. Kvalitet vode	12
2.9. Materijalno- finansijsko poslovanje.....	12
2.10. Problematika u radu	13

1. Sažeti izvještaj o radu o radu i poslovanju K.P. „Komus“ a.d. Novi Grad za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

1.1. Osnovni podaci o preduzeću

Radna organizacija "Komus" osnovana je 16.06.1987. godine Rješenjem broj U/I-258/87. Odlukom Skupštine opštine Bosanski Novi od 28.12.1989. godine je postojeća RO "Komus" organizovana kao javno preduzeće, a zatim je preduzeće usled promjena zakonskih propisa vezanih za strukturu kapitala preduzeća, pretrpilo niz statusnih promjena od osnovnog državnog komunalnog javnog preduzeća do akcionarskog društva od 28.09.2005.godine i tako i danas posluje.

Dana 13.02.2001. godine provedena je statusna promjena preduzeća ODKJP „Vodovod i kanalizacija“ na osnovu Rješenja broj U/I-19/07, izdvajanjem dijela akcijskog kapitala osnovana su dva preduzeća ODKJP "Komus" i ODKJP "Vodovod i kanalizacija".

ODKJP "Komus" je uvršten u poseban program privatizacije kao preduzeće od opšteg interesa, te je 2002. godine na osnovu obavještenja Direkcije za privatizaciju preduzeća određena struktura kapitala, koja je stupanjem na snagu Zakona o prenosu kapitala na lokalnu zajednicu i rješenjem broj; 04/1-012-1781/11 od 28.07.2011. godine izmjenjena kako slijedi:

- 64.999 % Opština Novi Grad
- 24.064 % Grupa FORTIS d.o.o
- 10.937%Manjinski akcionari

KP "KOMUS" a.d. Novi Grad je preduzeće koje obavlja poslove od opšteg interesa za opštinu Novi Grad, čija je osnovna djelatnost "prikupljanje, obrada i deponovanje komunalnog otpada". Pored osnovne, Preduzeće se bavi i drugim djelatnostima kao što su:

- uređenje i održavanje parkova, zelenih površina i rekreacionih površina
- izdvajanje i obrada sekundarnih sirovina;
- organizovanje tržnica (robne i zelene)
- pogrebnu djelatnost.

Tokom svog poslovanja, preduzeće najveći dio prihoda ostvaruje na osnovu prikupljanja, transporta i deponovanja otpada sa područja opštine Novi Grad. Pored odvoza smeća, preduzeće značajan prihod ostvaruje obavljajući i ostale djelatnosti za koje je preduzeće registrovano kao što su održavanje zelenih površina, organizovanje tržnica izdavanjem u zakup štandova i naplatom pijacovine, kao i poslovima niskogradnje i visokogradnje i sakupljanja sekundarnih sirovina.

1.2. Ostvareni prihodi

Ukupno ostvareni prihodi u 2023. godini iznose 1.267.747,00 KM, i veći su za 91.479,00 KM (7,78%) u odnosu na prihode ostvarene u 2022. godini, a u odnosu na prihode planirane za 2023. godinu, veći su za 37.007,00 KM (3,01%).

Prihodi od javne higijene

Prihodi od usluga za održavanje javne higijene u 2023. godini manji su u odnosu na prihode iz 2022. godine za 805 KM ili 0,38 % i iznose 208.576,00 KM . Ova vrsta prihoda ostvaruje se održavanjem javne higijene u gradu na osnovu ugovora zaključenog sa Opštinom Novi Grad. Osnovni Ugovor o javnoj higijeni realizovan je 99,70 %. Prihodi od javne higijene učestvuju sa 16,45 % u ukupnim prihodima.

Prihodi od odvoza komunalnog otpada

Prikupljanje transport i deponavanje komunalnog otpada je osnovna djelatnost preduzeća. Korisnici ovih usluga su fizička i pravna lica sa teritorije opštine Novi Grad. U 2023. godini na gradsku deponiju odveženo je 4.746 tona otpada iz redovnog odvoza otpada. Kabasti i građevinski otpad učestvuje sa 8,26 % u odnosu na ukupnu količinu prikupljenog i deponovanog otpada. U toku 2023. godine nije bilo uklanjanja divljih deponija na području opštine Novi Grad.

Zakonska regulativa u skladu s kojom se vrši pružanje ove usluge je data u slijedećim zakonskim i podzakonskim aktima:

- Zakon o upravljanju otpadom,
- Zakon o zaštiti životne sredine,
- Zakon o komunalnim djelatnostima.

Propisi usvojeni na nivou lokalne zajednice, a koji se tiču ove usluge su:

- Odluka o prikupljanju, odvoženju i deponovanju komunalnog otpada,
- Odluka o komunalnim djelatnostima i Odluka o komunalnom redu.

Prihodi od redovnog odvoza komunalnog otpada, ostvareni u 2023. godini iznose 759.070 KM i veći su za 44.278 KM ili 6,19 % u odnosu na prihode ostvarene u 2022. godini. Prihodi od redovnog odvoza komunalnog otpada za domaćinstva iznose 515.598,00 KM, a prihodi od redovnog odvoza komunalnog otpada za pravna lica iznose 243.272,00 KM. Prihodi od redovnog odvoza komunalnog otpada kao prihodi od osnovne djelatnosti, učestvuju sa 59,88 % u ukupnim prihodima.

Prihodi od tenderskih usluga

Prihodi od vanrednih usluga ostvaruju se na osnovu ugovora dobijenim na tenderima koje raspisuje Opštinska uprava opštine Novi Grad ili ugovorima o podugovaranju i poslovno tehničkoj saradnji sa drugim pravnim subjektima koji su nosioci određenih poslova, kao i od usluga vanrednog odvoza komunalnog otpada za fizička i pravna lica na području opštine Novi Grad. U 2023. godini, ostvareni prihodi po ovoj vrsti usluga iznose 185.624 KM.

Prihodi od zakupa pijačnog i poslovnog prostora

Prihodi po ovom osnovu ostvaruju se od zakupa poslovnog prostora, štandova zelene i robne pijace i pijacovine. U 2023. godini ostvareni su prihodi od 28.217,00 KM i u odnosu na prethodnu godinu došlo je do uvećanja prihoda za 15,53 %. Ovi prihodi učestvuju sa 2,23 % u ukupnim prihodima.

Prihodi od pogrebnih usluga

Prihodi po ovom osnovu ostvaruju se iz iznajmljivanja kapele i zakupa grobnih mjesta i od održavanja gradskog groblja. U 2023. godini ostvareni su u iznosu od 40.997 KM, što predstavlja uvećanje za 20.549,00 KM ili 100,49% u odnosu na 2022. godinu. Ovi prihodi učestvuju sa 3,23 % u ukupnim prihodima.

Reciklaža

U 2023. godini na teritoriji opštine Novi Grad je sakupljeno, razdvojeno i otkupljeno 87,47 tona sekundarnih sirovina, ili 1,84% od ukupne količine prikupljenog otpada, što je manje za 0,57 tona u odnosu na 2022. godinu. Od ukupne količine sekundarnih sirovina prikupljeno je 66,69 tone papira i kartona, što je za 70,09 tone više nego u 2022. godini, 14,82 tona plastičnih flaša, što je za 8,00 tona manje nego u 2022. Godini, i najlona 5,95 tone što je za 0,33 tona više nego u prethodnoj godini. Za prikupljanje, otkup i prodaju drugih sekundarnih sirovina naše preduzeće nema tehničku opremljenost.

Prihodi po ovom osnovu ostvaruju se prodajom papira, kartona, plastičnih flaša i najlona, koji se prikupe i otkupe na teritoriji opštine Novi Grad i u 2023. godini su ostvareni u iznosu od 16.888 KM i manji su za 4.782 KM ili 22,07 % u odnosu na 2022. godinu.

Značajno je napomenuti da su otkupne cijene plave PET ambalaže umanjene u 2023. godini sa 500 KM/t na 300 KM/t, a otkupne cijene bijele PET ambalaže su umanjene sa 700 KM/t na 450 KM/t.

Što se tiče naplate, u toku 2023. godine, ona je ostvarena u ukupnom iznosu od 1.446.312,13 KM, odnosno procentu od 100,31% u odnosu na fakturisanu vrijednost usluga, što je porast u odnosu na 2022. godinu, kada je ostvarena ukupna naplata u iznosu 1.288.971,17 KM, odnosno u procentu od 97,52% u odnosu na fakturisanu vrijednost usluga za 2022. godinu. Po kategorijama, naplata za fizička lica (domaćinstva i kućni savjeti), u 2023. godini ostvarena je u procentu od 101,72%, što je porast od 4,65% u odnosu na 2022. godinu, naplata od pravnih lica za redovan odvoz komunalnog otpad ostvarena je u procentu od 92,49%, što predstavlja pad naplate za 2,58% u odnosu na prethodnu godinu, a naplata vanrednih usluga ostvarena je u procentu od 103,09%, što predstavlja porast naplate u odnosu na 2022. godinu za 3,70%.

1.3. Ostvareni rashodi

Ukupni rashodi u 2023. godini iznose 1.317.364 KM i veći su za 122.240 KM, ili 10,23% u odnosu na rashode iz 2022. godine i veći su za 88.464 KM, ili 7,20 % u odnosu na planirane rashode za 2023. godinu. Do povećanja rashoda u odnosu na planirane rashode je došlo uslijed povećanja cijene naftnih derivata, kao osnovnog energenta za obavljanje naše osnovne djelatnosti, povećanja ulaganja u sanaciju objekata oštećenih u poplavama, povećanja bruto primanja zbog povećanja minimalne cijene rada, kao i povećavanja troškova tekućeg održavanja zbog potrebe remonta pojedinih radnih mašina i vozila. Otpisivanje sumnjivih i spornih potraživanja iz prethodnog perioda izvršeno je u iznosu od 50.405 KM, što je više u odnosu na 2022. godinu, kada je izvršeno u iznosu od 17.126,00 KM.

Nabavna vrijednost prodane robe

Nabavna vrijednost prodane robe se odnosi na otkup sekundarne sirovine od trećih lica, koja se kasnije preprodaje za reciklažu. U 2023. godini ovi rashodi iznose 3.279 KM i odnose se na otkup PET ambalaže (plastičnih flaša).

Materijalni troškovi (

Osnovna djelatnost preduzeća je sakupljanje, transport i zbrinjavanje komunalnog otpada, i javna higijena na teritoriji opštine Novi Grad. Pored osnovne djelatnosti preduzeće je u 2023. godini ostvarilo i druge aktivnosti (održavanje puteva u zimskom periodu, održavanje lokalnih puteva u ljetnim uslovima i drugi komercijalni poslovi). Najznačajniji troškovi u materijalnim troškovima su troškovi goriva i maziva, kao i troškovi materijala.

Cvijeće, so, humus

Ovi troškovi se odnose na troškove nabavke sadnog materijala, cvijeća, humusa i mineralnog đubriva, u sklopu usluge održavanja javne higijene, kao i troškovi nabavke posipne soli za uslugu održavanja gradskih ulica i puteva na području opštine Novi Grad. U 2023. godini ovi troškovi iznose 3.000,00 KM, i umnjeni su za 1800 KM, odnosno 62,50 % u odnosu na 2022. godinu.

Ostali režijski materijal

Ovi rashodi odnose se na kancelarijski materijal 5.405,00 KM za 2023. godinu, i uvećani su za 27,15 % u odnosu na rashode u 2022. godini.

Troškovi roba-materijala

Odnose se na troškove nabavke materijala za poslove dobijene na tenderima i u 2023. godini iznose 102.745,00 KM i odnose se na troškove nabavke betonskih cijevi, kamenog agregata, i ostalog materijala potrebnog za ispunjavanje ugovorenih obaveza. Ovi rashodi su uvećani za 505,61% u odnosu na 2022. godinu.

Gorivo i mazivo

Rashodi za nabavku goriva i maziva kao najvećeg energenta u potrošnji našeg preduzeća zbog porasta cijene goriva i naftnih derivata, u 2023. godini iznose 98.234,00 KM i manji su za 8,06 % u odnosu na rashode u 2022. godini.

Struja

Potrošnja električne energije manja je za 3,15 % u odnosu na potrošnju iz 2022. godine i iznosi 6.266,00 KM.

Voda

Troškovi potrošnje vode su manji za 11,63% u odnosu na potrošnju iz 2022. godine i iznose 1.307,00 KM.

Bruto primanja radnika

Bruto primanja zaposlenih u 2023. godini iznose 894.879,00 KM i u odnosu na 2022. godinu su uvećani za 4,45%. Do ovog uvećanja došlo je uslijed povećanja bruto primanja radnika, jer je u toku 2023. godine došlo do povećanja minimalne cijene rada. U 2023. godini umanjen je broj radnika u odnosu na 2022. godinu zbog odlaska 4 radnika u penziju. Učešće rashoda bruto ličnih primanja u odnosu na ukupne prihode, bez amortizacije od donirane opreme iznosi 67,93 % i predstavlja značajno opterećenje u finansijskom poslovanju preduzeća.

Primanja nadzornog odbora i odbora za reviziju

U 2023. godini troškovi rada nadzornog odbora i odbora za reviziju iznosila su 13.193 KM, i za 4,76 % su uvećani u odnosu na plan za 2022. godinu.

Pomoć zaposlenim

U 2023. godini za ove namjene su izdvojena sredstva u iznosu od 1.606,00 KM, a odnose se na pomoći zaposlenima uslijed smrti člana porodice i ostale pomoći, a sve na osnovu zahtjeva radnika.

Prevoz radnika

Troškovi prevoza radnika u 2023. godini iznose 30.453,00 KM i u odnosu na prethodnu godinu su umanjeni za 3,92%.

Dnevnice

Dnevnice u 2023. godini su isplaćene u iznosu od 1027 KM.

PTT troškovi

Ptt troškovi u 2023. godini iznose 8.395,00 KM i uvećani su u odnosu na troškove iz 2022. godine za 2056,00 KM.

Tekuće održavanje

Na troškove tekućeg održavanja odnose se troškovi održavanja vozila, radnih mašina i opreme. Ovi troškovi u 2023. godini iznose 26.904,00 KM i umanjeni su za 7.135KM ili 20,96 % u odnosu na 2022. godinu.

Zaštita na radu

Zbog specifičnih uslova rada i zakonske regulative neophodno je radnicima obezbjediti adekvatna zaštitna sredstva koja imaju različit rok trajanja te iz godine u godinu različiti su troškovi nabavke sredstava zaštite na radu. Za 2023. godinu ovi troškovi iznose 709,00 KM.

Ostale proizvodne usluge

Rashodi za ostale proizvodne usluge u 2023. godini iznose 7.224,00 KM i odnose se na troškove registracije vozila, osim troškova osiguranja vozila.

Prevoz

Za izvršenje dodatnih radova ili redovnih radova za koje preduzeće nije opremljeno adekvatnom mehanizacijom, angažuju se usluge prevoza od strane drugih poslovnih subjekata. Troškovi prevoza za 2023. godinu iznose 2.870,00 KM .

Amortizacija

Amortizacija je obračunata u skladu sa važećim zakonskim propisima, i u 2023. godini iznosi 54.952,00 KM, što predstavlja umanjene od 3.469,00 KM, ili 5,94% u odnosu na 2022. godinu.

Revizija godišnjeg izvještaja

Toškovi po ovom kontu za 2023. godinu iznose 3.000 KM i na nivou su troškova iz 2022. godine.

Advokatske usluge

Troškovi advokatskih usluga u 2023. godini iznose 2.630,00 KM i u odnosu na 2022. godinu manji su za 238,00 KM . Ovakvo smanjenje troškova odnosi se na smanjenje broja predmeta u kojima nas zastupa advokatska kancelarija. Navedeni predmeti odnose se na tužbe i sporove sa pravnim licima radi potraživanja naplate naših usluga.

Održavanje računovodstvenog programa

Ovi troškovi donose se ra programe koji se koriste za računovodstvo. Uprava se odlučila za programe firme „Lanaco“ i „Biling“ , koji su usaglašeni sa programom Poreske uprave i Uprave za indirektno oporezivanje. Troškovi za održavanje i korištenje računovodstvenog programa za 2023. godinu iznose 5.475,00 KM. Do povećanja troškova je došlo zbog uvođenja novog programa firme „Biling“ koji je dodatno olakšao poslovanje.

Troškovi reprezentacije

Troškovi reprezentacije u 2023. godini iznose 4.823,00 KM. U navedene troškove ulaze, pored standardne reprezentacije i troškovi korištenja toplih i hladnih napitaka za radnike u upravi preduzeća i troškovi za održavanje higijene radnih prostorija.

Troškovi poreza

Toškovi po ovom kontu za 2023. godinu iznose 1854,00 KM i odnose se na troškove uplata poreza za šume, vode, protivpožarne takse i komunalne takse.

Troškovi članarina u poslovnim i drugim udruženjima

Odnose se na troškove članarine za Privrednu komoru RS, uniju udruženja poslodavaca RS i Centralni registar hartija od vrijednosti. Rashodi po ovoj osnovi za 2023. godinu iznose 1.853,00 KM.

Troškovi taksa

Toškovi po ovom kontu za 2023. godinu iznose 1.231,00 KM i odnose se na troškove uplata administrativnih i sudskih taksa, kao i taksa za troškove registracije vozila.

Oglasi u štampi

Odnose se na troškove objavljivanja ogalsa u štampanim medijima, konkretno na troškove objavljivanja konkursa za izbor članova Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, kao i troškove objave održavanja skupštine akcionara. Ovi troškovi u 2023. godini iznose 61,00 KM.

Platni promet

Troškovi platnog prometa za 2023. godinu iznose 3.442,00 KM, i na nivou su troškova iz 2022. godine.

Ostali nematerijalni troškovi

Odnose se na troškove iznajmljivanja kamiona sa dizalicom za obavljanje poslova orezivanja

stabala kroz ugovor o održavanju javne higijene, troškove iznajmljivanja kamiona za odvoz komunalnog otpada u toku servisiranja naših kamiona. Rashodi knjiženi u ovoj stavci za 2023. godinu iznose 5.812,00 KM i umanjeni su za 1.429,00,00 KM, ili 19,73 % u odnosu na 2022. godinu.

Troškovi osiguranja

Odnose se na troškove osiguranja radnika i vozila. Rashodi knjiženi u ovoj stavci za 2023. godinu iznose 2.092,00 KM.

Kamate

U 2023. godini obračunate su kamate u iznosu od 3.354 KM i veće su za 69,65% u odnosu na 2022. godinu, a odnose se na troškove kamata overdrafta kod MF banke i troškove zatezne kamate za kašnjenje pri plaćanju obaveza za utrošenu električnu energiju.

Ostali rashodi

U 2023. godini izvršen je otpis sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 50.405,00 KM, što predstavlja uvećanje od 194,32 % u odnosu na 2022. godinu kada je izvršen otpis u iznosu od 21.107,00 KM

1.3. Investiciona ulaganja

U toku 2023. godine izvršena su sljedeća investiciona ulaganja:

1. Remont nadogradnje prese teretnog vozila-autosmečara MAN TGL 12.180 4x2 BL. Ukupna vrijednost remonta je 2.600,00 KM
2. Sanacija objekata oštećenih u poplavama u krugu radione. Ukupna vrijednost radova je 2725,37KM.
3. Instaliranje video nadzora u krugu radione, upravnoj zgradi i na deponiji Šuća. Nabavna vrijednost video nadzora je 5.532,00 KM.
4. Nabavka 2 klime FUJLair u upravnoj zgradi. Nabavna vrijednost klimi je 1.000,00 KM.
5. Nabavka motornog trimera STIHL FS250. Nabavna vrijednost trimera je 976,92 KM,
6. Ukupna vrijednost investicionih ulaganja u 2023. godini iznose 12.834,29 KM.

2. Sažeti izvještaj o radu o radu i poslovanju K.P. „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Novi Grad za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

2.1. Osnovni podaci o preduzeću

KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad je preduzeće od posebnog interesa za Opštinu Novi Grad koje u skladu sa Zakonom o komunalnoj djelatnosti (Sl.Glasnik RS 124/11 i 100/17) snabdijeva stanovništvo vodom i vrši odvodnju otpadnih voda.

Osnovna djelatnost

- Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode, koja obuhvata sakupljanje, prečišćavanje, isporuka pitke vode korisnicima za piće i druge potrebe, vodovodnom mrežom do mjernog instrumenta korisnika uključujući i mjerni instrument.
- Prečišćavanje i odvodnja otpadnih voda koja obuhvata sakupljanje iskorišćenih voda od priključka korisnika na zajedničku kanalizacionu mrežu, odvođenje kanalizacionom mrežom, prečišćavanje i ispuštanje iz mreže.

Ostale djelatnosti

- Postavljanje cjevnih instalacija, a obuhvata i popravku instalacija na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži,
- Prevoz robe u drumskom saobraćaju,
- Izgradnja hidrograđevinskih objekata,
- Izgradnja objekata niskogradnje,
- Ostali građevinski radovi koji zahtjevaju specijalno izvođenje ili opremu,
- Postavljanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova, hidroizolacioni radovi
- Postavljanje podnih i zidnih podloga
- Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehnička savjetovanja.

KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad posluje kao posebno preduzeće, nastalo izdvajanjem iz ODKJP „KOMUS“ Novi Grad, po Programu privatizacije od 13.02.2001. godine, a 06.06.2007. godine izvršena je promjena svojine, promjena oblika organizovanja, usklađenje opštih akata sa Zakonom o javnim preduzećima (Sl. Glasnik RS 75/04) i Zakonom o klasifikaciji dopuna djelatnosti tako da ODKJP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad posluje kao KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad i tako je upisano u Sudski registar.

2.2. Proizvodnja i distribucija vode

Na centralnom vodovodnom sistemu Novog Grada javno snabdijevanje vodom za piće vrši se potisno gravitacionim sistemom. Voda se iz kopanih i bušenih bunara sistemom pumpnih stanica i potisnim cjevovodima transportuje u rezervoare I, II, III i IV visinske zone vodosnabdijevanja. Voda se preko distributivne mreže transportuje gravitacionim cjevovodom do potrošača. Skladištenje vode za gradsko područje vrši se u rezervoarima u I visinskoj zoni, kapaciteta 2.500 m³ i 500 m³, a za snabdijevanje II, III i IV zone izgrađena su dva rezervoara zapremine po 100 m³.

Na teritoriji opštine Novi Grad vodom se snabdijeva oko 16.300 stanovnika preko 5.839 priključka.

Proizvodnja vode je organizovana na tri izvorišta: GORTAN i MLAKVE. Izvorište OGRADE se ne koriste.

U užem centru grada locirana su izvorišta GORTAN i OGRADE kapaciteta 84.00 l/sec. Ova dva izvorišta su predviđena za zatvaranje u predstojećem periodu. U toku 2016. godine je na lokaciji izvorišta MLAKVE realizovan projekat uređenja izvorišne zone čijim završetkom su stvoreni uslovi za uspostavljanje zone sanitarne zaštite. Trenutni kapacitet izvorišta je 51,90 l/sec, sa mogućnošću izrade novih bunara kako bi se isti povećao do cca 100 l/sec. U aprilu mjesecu 2017. godine je izvorište MLAKVE uključeno u sistem vodosnabdijevanja, tako da se voda sa ovog izvorišta isporučuje u sistem vodosnabdijevanja, a u kombinaciji sa isporukom vode sa izvorišta GORTAN.

KP "Vodovod i kanalizacija" AD Novi Grad upravlja sa pet lokalnih vodovodnih sistema u naseljima Čađavica III - Vedovica, Blatna - Donji Matavazi, Rašće - Gornji Matavazi, Radomirovac i Mala Novska Rujiška. Na lokalnim vodovodnim sistemima voda se crpi iz sopstvenih izvorišta i bunara i dostavlja korisnicima potisno - gravitacionim sistemima.

Izgradnja i proširenje vodovodnog sistema:

- 1964. do 1970. godine izgrađena osnovna distributivna mreža u dužini od 50.504 metra,
- 2006. do 2010. godine izgrađen dio mreže prema naseljima Vodičevo i Dobrljin,
- 2013. i 2014. godine izgrađena je sekundarna vodovodna mreža u naseljima Poljavnice, Ravnice i dijelu naselja Gornje i Donje Vodičevo,
- 2015. godine izgrađeni transportni, dio distributivnog cjevovoda i rezervoar na lokaciji Čulića brdo za vodovodni sistem Rudice - Blatna, a u vidu proširenja centralnog gradskog vodovodnog sistema na ova naselja,

- 2016. godine su završeni radovi na rekonstrukciji gradske vodovodne mreže u sektorima „Grad“, „Urije“, „Prekosanje“ i „Londža“, kao i radovi na proširenju centralnog vodovodnog sistema na naselja Rudice i Blatna,
- 2016. godine su završeni radovi na uređenju izvorišne zone „MLAKVE“ koji su obuhvatili izgradnju fekalnog kolektora dužine 1.533 metra, izgradnju kombinovano otvorenog betonskog kanala dužine 670 metara i cjevovoda za oborinske vode dužine 818,4 metra, te ugradnju biološkog prečištača otpadnih voda (150 es) i uljnog separatora i uvođenje prve faze telemetrije (SCADA). Takođe su uređeni postojeći vodozahvatni objekti izgradnjom zaštitne ograde oko bunara i uređenjem terena u užoj zoni sanitarne zaštite.
- 2018. godine završeni radovi na proširenju centralnog vodovodnog sistema na naselja Bojišta, kao i prva faza proširenja sistema na naselja Blagaj Rijeka i Blagaj Japra, i izgrađen lokalni vodovodni sistem Mala Novska Rujiška,
- 2019. godine završeni radovi na proširenju centralnog vodovodnog sistema na naselje Šklobučari, izgradnjom prepumpne stanice, rezervoara i distributivne mreže
- 2020. godine izgrađena razvodna mreža u „Industrijskoj zoni Poljavnice“ u dužini od 500 metara, razvodna mreža Blagaj Japra 2.710 metara te razvodna mreža Čađavica 4.152 metra.
- Tokom 2020 godine izgrađene su i dvije prepumpne stanice PS Radomirovac i PS Dobrljin-Točak-Vuković,
- 2021. godine izgrađena je vodovodna mreža u naselju Gornje Vodočevo-zaseok Kolundžije u dužini 4325 m, razvodna mreža u naseljima Gornji i Donji Rakani u dužini 2770 m kao i prepumpna stanica u sistemu lokalnog vodovoda Rašće u zaseoku Sirotko.

Tekuće investiciono održavanje vodovodnih mreža u 2023. godini vršeno je u skladu sa usvojenim Programima i raspoloživim sredstvima. Redovno održavanje vodovodne i kanalizacione mreže vršeno je u skladu sa potrebama vodovodnog i kanalizacionog sistema, a u vidu redovnog nadgledanja i praćenja sistema, detekcije kvarova i otklanjanja istih, smanjenja gubitaka u vodovodnom sistemu i priključivanja novih korisnika na vodovodnu i kanalizacionu mrežu.

2.3. Vodovodna mreža

Osnovna distributivna mreža je izgrađena 1964. godine u užem centru grada sa lijevano željeznim cijevima, u dosta nestabilnom i pjeskovitom zemljištu.

U periodu od 2006 do 2010. godine izgrađen je transportni cjevovod Novi Grad – Dobrljin i dio razvodne mreže u naseljima Dobrljin i Vodičevo.

U naseljima Poljavnice, Ravnice i Vodičevo izgrađeno je oko 43 km nove distributivne mreže u periodu od 2012. - 2014. godine.

U toku 2016. godine su završeni radovi na rekonstrukciji većeg dijela gradske vodovodne mreže, u sektorima „Grad“ i „Urije“ na kojima su evidentirani najveći gubici, kao i radovi na rekonstrukciji 840 vodovodnih priključaka završno sa vodomjerom, tako da su gubici svedeni na tehnički i ekonomski prihvatljivije količine nakon završetka svih radova.

U toku 2016. godine su takođe završeni radovi na proširenju vodovodne mreže na naselja Rudice i Blatna, te radovi na uređenju zone sanitarne zaštite izvorišta „Mlakve“.

U toku 2018. i 2019. godine završeni su radovi na proširenju centralnog vodovodnog sistema naselja Bojišta, Šklobučari, kao i prva faza proširenja centralnog sistema na naselja Blagaj Rijeka i Blagaj Japra. Izgrađen je i lokalni vodovodni sistem Mala Novska Rujiška.

U toku 2021. godine završeni su radovi na proširenju centralnog vodovodnog sistema u naselju Gornje Vodičevo-zaseok Kolundžije i dio planiranih radova u naseljima Gornji i Donji Rakani.

Do danas je u sklopu centralnog vodovodnog sistema izgrađeno 190.498 metra distributivnog cjevovoda i 13.408 metara potisnog cjevovoda. Potisni cjevovod od izvorišta „Gortan“ i „Ograde“

profila je $\varnothing 200$ mm, a sa izvorišta „Mlakve“ je $\varnothing 400$ mm. Potisni cjevovod u naselju Poljavnice prema rezervoaru „Milodor“ je profila $\varnothing 160$ mm.

Distributivni cjevovod na teritoriji grada je profila $\varnothing 40$ do $\varnothing 250$ mm, a u naseljima Poljavnice, Ravnice, Vodičevo i Dobrljin su profila $\varnothing 25$ do $\varnothing 280$ mm.

Građane priključene na centralni vodovodni sistem snabdijevamo vodom sa preko 4.001 konekcija na cijev i oko 33.764 metara priključnog cjevovoda, izgrađenog od pocinčanih i polietilenskih (PEHD) cijevi.

Pritisak vode u distributivnoj mreži kreće se od 2 do 6,3 bara.

Vodovodna mreža u lokalnim vodovodnim sistemima kao i rekonstruisana gradska vodovodna mreža izgrađena je od novih materijala, odnosno HDPE (High Density Polyethylene) cijevi.

U toku 2023. godini je u sklopu redovnog održavanja vodovodnog i kanalizacionog sistema obrađeno 699 radna naloga.

2.4. Priključci

Ukupan broj svih priključaka na javnoj vodovodnoj mreži na dan 31.12.2023. god. je 6.418 (potrošača-ispostavljenih računa), od kojih je 6.087 na centralnom vodovodnom sistemu, a 331 na lokalnim vodovodnim sistemima.

U toku 2023. godine izvršeno je priključenje 98 novih potrošača na vodovodni sistem kao rezultat proširenja centralnog vodovodnog sistema u naseljima Blagaj Japra, Rudice, te u naseljima Poljavnice, Ravnice, Gornje Vodičevo-zaseok Kolundžije, Velika Žuljevica i Gornji Rakani. U toku 2023. godine na lokalnim vodovodnim sistemima urađeno je 7 novih priključaka.

2.5. Smanjenje gubitaka vode i poboljšanje monitoringa

Preduzeće svaki mjesec vrši očitavanje i fakturisanje vode. Takođe se svaki mjesec vrše očitavanja vodomjera na sektorskim mjernim mjestima na osnovu kojih se u tehničkoj pripremi preduzeća na mjesečnom nivou pravi bilans proizvodnje i potrošnje vode po sektorima.

Gubici vode u vodovodnim sistemima su neizbježni i predstavljaju vrlo složen problem u ekonomskom, tehničkom i sanitarnom smislu. Borba za smanjenje gubitaka vode je kompleksna, dugotrajna, praktično svakodnevna. Preduzeće će vlastitim sredstvima stvarati uslove za kvalitetnije praćenje sistema, te na osnovu toga poduzimati tehničke i druge mjere u cilju daljeg smanjenja gubitaka, a prije svega kontinuiranim angažovanjem i radom formirane grupe za detekciju kvarova u okviru tehničke službe Preduzeća, koja će u okviru raspoloživih sredstava, opreme, mogućnosti i kadra identifikovati područja sa najvećim gubicima, te određivati prioritete za otklanjanje kvarova.

Na osnovu uspostavljenog sistema mjerenja i odnosa isporučenih i fakturisanih količina vode po sektorima u tehničkoj službi Preduzeća, ustanovljeno je da su prije rekonstrukcije vodovodne mreže, najveći gubici bili evidentni u sektorima Grad i Urije i zbirno su činili preko 80% ukupnih gubitaka u vodovodnom sistemu Novog Grada.

S obzirom da su u toku 2016. godine završeni radovi na projektu rekonstrukcije gradske vodovodne mreže u koju su uključena i ova dva pomenuta sektora sa najvećim gubicima, kao i sektori Prekosanje i dio naselja Londža, očekujemo dugoročno smanjenje gubitaka u ovim sektorima, a rezultati rekonstrukcije u vidu smanjenja gubitaka na cca 35% su bili vidljivi već nakon završetka radova, odnosno od mjeseca septembra 2016. godine.

Konstantno širenje distributivne mreže na prigradska naselja doprinosi povećanju broja potrošača.

U toku 2023. godine je ostvareno 105 nova priključaka. Preduzeće i dalje uspijeva da održi proizvodnju vode na prihvatljivom nivou.

Pomenuto konstantno širenje distributivne mreže na prigradska naselja i povećanje broja korisnika vodosnabdijevanja iz godine u godinu povećava operativne troškove i troškove održavanja cjelokupnog sistema kao i povećanje najniže plate na 700 KM te je u skladu sa svim navedenim bilo potrebno izvršiti korekciju cjenovnika za usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda, kako bi bilo moguće nadoknaditi sve veće troškove održavanja cjelokupnog sistema.

2.6. Kanalizaciona mreža

Odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava, ustanova i preduzeća, kao i oborinskih voda sa gradskog područja vrši se kanalizacionim cjevovodom. Gradska kanalizacija je gravitacionog sistema, mješovitog tipa.

Kanalizacija se u vodotok rijeke Sane upušta preko prepumpne stanice „GRAD“ i prepumpne stanice „PREKOSANJE“ direktno bez prečišćavanja u samom području grada.

U periodima visokih voda rijeka Une i Sane, oborinske i podzemne vode sa gradskog područja preko prepumpnih stanica se prepumpavaju u vodotok rijeka. Kapacitet PS „GRAD“ je 800 l/sec (2 x 400 l/sec), a kapacitet PS „PREKOSANJE“ je 300 l/sec (2 x 150 l/sec). Za rad prepumpnih stanica postoji alternativno rješenje snabdijevanja električnom energijom.

Na području grada je od 1958. - 1963. godine izgrađen glavni kolektorski cjevovod dužine 3.078,50 metara, ulični cjevovodi dužine 11.982 metara i sekundarni cjevovodi dužine 1.636 metara.

U toku 2016. godine je u okviru realizacije projekta uređenja izvorišne zone MLAKVE, u naseljima Vidorija i Mlakve izgrađeno 1.533 m fekalnog kolektora kao i ugradnja uređaja za biološko prečišćavanje otpadnih voda tip SBR 150P koji je dimenzionisan za prečišćavanje sanitarno-fekalne vode od 150 ekvivalenata. Izgrađen je i kombinovano otvoreni betonski kanal presjeka 50/60cm dužine 670 metara, cjevovod za oborinske vode u dužini od 818,4 metra i ugrađen je uljni separator za prikupljanje ulja i nečistoća sa magistralnog puta.

Ukupna dužina kanalizacione mreže je 23.036 metara i obuhvata oko 70% gradskog područja i veći dio naselja Svodna. Kanalizacione cjevovode kućnih priključaka održavaju vlasnici/korisnici priključaka. U toku 2017. godine je izgrađen kanalizacioni sistem u naseljenom mjestu Svodna za oko 130 domaćinstava, a do kraja 2018. godine na ovaj kanalizacioni sistem je priključeno 38 domaćinstava koji su uredno podnijeli zahtjev za priključak. Kako se nisu svi korisnici uredno prijavili kao potrošači izgrađeni kanalizacioni sistem u Svodni nije predan na upravljanje Preduzeću.

Održavanje kanalizacione mreže nije na tehnički potrebnom nivou, jer Preduzeće ne posjeduje potrebna sredstva i opremu za održavanje. Pojedine dionice kanalizacionog cjevovoda zbog starosti i dugog perioda eksploatacije su pretrpile mnogobrojna oštećenja, te dolazi do čestih začepljenja kolektorskog cjevovoda na tim dionicama, međutim, komunalno preduzeće uspijeva otkloniti sve nastale kvarove odnosno oštećenja u veoma kratkom roku.

2.7. Aktivnosti preduzeća u 2023.g.

U toku 2023. godine raspoloživi kapaciteti Preduzeća uglavnom su bili angažovani na realizaciji zadataka koji su Preduzeću povjereni u okviru osnovne djelatnosti od posebnog interesa za potrošače sa područja opštine Novi Grad. Sve aktivnosti su vođene u pravcu obezbjeđenja kvalitetnog snabdijevanja potrošača pitkom vodom i odvođenja upotrebljenih voda.

U toku 2023. godine je angažovano Preduzeće „ECO-TRADE“ iz Gradiške sa specijalizovanim vozilom za čišćenje (odštopavanje i ispiranje) gradske kanalizacione mreže na najkritičnijim mjestima u

sistemu, jer tehnička opremljenost komunalnog preduzeća nije na zadovoljavajućem nivou. Preduzeće je stoga primorano da za ovakvu vrstu poslova angažuje druge privredne subjekte.

Realizovano je priključenje novih 98 potrošača na centralnom vodovodnom sistemu, a kao posljedica proširenja vodovodne mreže u toku 2021. godine u naseljima Gornje Vodičevo, Blagaj Rijeka, Blagaj Japra i Gornji Rakani, te 2016. godine na naselja Rudice, Matavazi i Blatna, te u naseljima Poljavnice, Ravnice, Gornje i Donje Vodičevo u toku 2014. godine. Takođe je realizovano 7 novih priključaka na lokalnim vodovodnim sistemima, od kojih je većina na lokalnom vodovodnom sistemu Radomirovac i M.N. Rujiška.

U okviru redovnog (tekućeg) i investicionog održavanja vodovodnih i kanizacionih sistema težilo se obezbjeđenju maksimalne tehničke ispravnosti sistema i smanjenju gubitaka vode na vodovodnim sistemima, zamjeni i servisiranju vodomjera kod postojećih potrošača, uslugama prevoza vode i održavanju kanizacionih priključaka.

U okviru realizacije Ugovora o tekućem održavanju i funkcionisanju osnovnih vodoprivrednih objekata – crpnih stanica na području opštine Novi Grad u 2023. godini broj 01-404-164/22, radilo se na održavanju kanizacionih prepumpnih stanica „GRAD“ i „PREKOSANJE“ na kojima je ostvareno 399 radni sati u toku godine, a visoke vode (više od 320cm) su se javile u sledećim periodima i to:

- od 18.01.2023. do 22.01.2023. – nivo (320 - 470 cm)
- od 11.03.2023. do 12.03.2023. – nivo (320 - 346 cm)
- od 18.04.2023. do 20.04.2023. – nivo (320 - 368 cm)
- od 14.05.2023. do 22.05.2023. – nivo (320 - 572 cm)
- od 22.11.2023. do 24.11.2023. – nivo (320 - 366 cm)

2.8. Kvalitet vode

Građani Novog Grada koriste hemijski i bakteriološki ispravnu vodu za piće, svi parametri ispitivanja kvalitete vode nalaze se u granicama važećih zakonskih propisa. Voda se svakodnevno hlorige u pumpnim stanicama izvorišta „Gortan“ i „Mlakve“. Analize vode vrše se u Institutu za zaštitu zdravlja RS u Banjoj Luci. U 2023. godini izvršeno je 168 redovnih uzorkovanja čija je analiza zadovoljavala hemijske i bakteriološke parametre definisane Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode namjenjene za ljudsku potrošnju (Sl. Glasnik RS 88/17).

Građani koji koriste vodu iz lokalnih vodovodnih sistema takođe koriste kvalitetnu vodu, hlorigu natrijum hipohloritom, čiji kvalitet se kontroliše jednom mjesečno od strane Instituta za zaštitu zdravlja RS u Banjoj Luci. U 2023. godini izvršeno je 60 uzorkovanja čija je analiza zadovoljavala hemijske i bakteriološke parametre definisane Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode namjenjene za ljudsku potrošnju (Sl. Glasnik RS 88/17).

2.9. Materijalno- finansijsko poslovanje

Preduzeće je u 2023. godini ostvarilo bruto gubitak u iznosu od 178.309 KM. U toku godine smanjene su revalorizacione rezerve u iznosu 54.160 KM, tako da neto gubitak u 2023. godini iznosi 124.149 KM. U 2023. godini KP „Vodovod i kanizacionija“ AD Novi Grad ostvario je ukupan prihod u iznosu od 1.344.327 KM, a što je u odnosu na planirani u 2022. godinu manji za 7%, a u odnosu na ostvareni prihod u 2022. godini manji za 1%

Ukupni rashodi u 2023. godini su 1.522.636 KM, odnosno veći su za 5% u odnosu na rashode iz 2022. godine, a u odnosu na planirane rashode veći za 6%. U toku 2023. godine redovno su isplaćivane plate svim zaposlenima. Pored plata radnicima je redovno isplaćivana i naknada za topli obrok i troškove prevoza. Regres radnicima je isplaćen u 2023. godini u iznosu od po 720,00 KM po zaposlenom.

Vrijednost isplaćenih plata i naknada su sljedeće :

- a) Prosječna bruto plata sa toplim obrokom 1.835 KM/radnik/mjesec
- b) Prosječna neto plata sa toplim obrokom 1.146 KM/radnik/mjesec
- c) Regres 720 KM/radnik/god.

Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih je zadovoljavajuća. KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad je 2023. poslovnu godinu završio sa negativnim rezultatom.

Nivo i kvalitet pruženih usluga je zadovoljavajući, kvalitet pitke vode je u okvirima propisanih vrijednosti, tako da možemo biti zadovoljni. Plate zaposlenih isplaćene su na vrijeme, sa plaćenim porezima i doprinosima.

Već duži vremenski period ostvareni poslovni rezultat ne omogućava bitniji pomak na podizanju tehničke ispravnosti vodovodnih i kanalizacionih sistema kojim preduzeće upravlja iako zaposleni radnici i pored svih poteškoća nastoje da unaprede tehnologiju rada i da prate sva tehnička dostignuća u ovoj oblasti.

Razvoj vodovodnog sistema se odvija prema mogućnostima jedinice lokalne samouprave i komunalnog preduzeća, a razvoj kanalizacionog sistema ni približno ne prati razvoj vodovodnih sistema i ostale komunalne infrastrukture.

2.10. Problematika u radu

Problemi sa kojima se susreće KP „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Novi Grad u svom radu su uglavnom isti iz godine u godinu. I pored velikog angažovanja radnika većina problema se ne odnosi na rad zaposlenih, već zavisi od okruženja i opštih društvenih kretanja, kao i svjesti samih potrošača.

Naplata utrošene vode u stambenim zgradama je otežana iz razloga što ne postoji mogućnost da se za svaki stan vrši mjerenje utrošene vode, a i zbog nefunkcionisanja i nezainteresovanosti predstavnika Zajednica etažnih vlasnika.

Mehanizmi prinudne naplate su spori i neefikasni, te iz tog razloga smatramo da je nužno ukazati na najznačajnije probleme u ovoj oblasti (čijem rješavanju treba dati apsolutni prioritet) i predložiti mjere za njihovo rješavanje.

Nakon sprovedenih ostavinskih rasprava, nasljednici ne prenose obaveze komunalnih usluga na sebe, a to se odnosi i na prodavce, tj. kupce nekretnina, pa je i sa te strane otežana naplata komunalnih usluga.

Značajan problem je i održavanje internih vodovodnih i kanalizacionih mreža, posebno kod stambenih zgrada, jer u većini slučajeva formirane Zajednice etažnih vlasnika su neaktivne, tromе i nezainteresovane, te stanari ne shvataju da moraju sami održavati cjelokupnu instalaciju u zgradi sve do vodomjernog šahta, odnosno za kanalizaciju do mjesta priključenja na javnu kanalizacionu mrežu. U cilju što kvalitetnije saradnje sa Zajednicama etažnih vlasnika, KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad značajan broj kvarova otklanja na svoj teret, a iz razloga da bi stanari snosili što manje posljedice i da bi se smanjili gubici na vodovodnoj mreži u cjelini.

Problemi se javljaju i u održavanju fekalne kanalizacione mreže, a najčešće za vrijeme obilnih kišnih padavina, zbog neispravnih odvodnih instalacija uličnih slivnika, u slučajevima većih padavina nisu u mogućnosti prihvatiti toliku količinu vode. KP „Vodovod i kanalizacija“ AD Novi Grad čisti i održava ulične slivnike po potrebi, a uglavnom na teret svog poslovanja. Sredstva koja obezbjeđuje lokalna samouprava u svom budžetu za ovu namjenu nisu dovoljna.